

Jan van Zanten de slaapkamer binnenkwam, waar zijn vrouw reeds duizelend-moe wegsloep in onbewustheid. Hij kleedde zich uit, hing zijn broek in een pers, zijn vest en jas over een hanger, zette zijn horloge gelijk volgens het precisie-tijdsein, dat hij zoeven had gehoord, wond het op, zette het naast zijn bed en . . . schrok. Hij schrok van de ongeloofelijke banaliteit van het behang met zijn rijen bloemenmanden, van de gehaakte spreij en zijn nette kleren, die zoo keurig opgehangen waren. Maar vooral schrok hij van Berta. Zij lag op den rug, de mond open, de even aangevreten tanden bloot, en snurkte . . . ja, snurkte.

Daarvan schrok hij en voelde den schrik kil-vlijmend, als een schicht door zijn beenen en zijn ruggegraat flitsen tot diep in zijn ziel, waar die schrik zich vastzette en bevroor tot ijs.

Toen draaide hij het licht uit, maar sloep niet in, want hij moest denken. Hij had plotseling een anderen Jan van Zanten ontdekt, een, die geen tijd had om te slapen. Hij moest denken. Hij dacht. Hij stapte uit zichzelf en stond vanaf een afstand naar zichzelf te kijken en wilde juist beginnen te lachen, toen hij merkte, dat hijzelf die man was, waar hij om lachen wilde. De lach verstarde tot steen rondom zijn mond. Hij zag duidelijk zichzelf, de Van Zanten, die vanochtend aan het hek gestaan had en de zon had afgewacht. Die man was nu dood, voor altijd dood, al werkte hij nog wel op de fabriek. Maar in zijn plaats was er een andere Jan van Zanten gekomen, een, die als een god was . . .

Den volgenden morgen zat hij op het kantoortje en boekte de posten in het klein-kasboek en het diverse-posten-boek en was zelf niet aanwezig . . . totdat hij plotseling ook zelf weer hier voor het raam zat, want . . . zij kwam eraan, „zij”. Wandelde wiegend den weg af en hield een bosje „ijzersterke koordveters” in de hand.

Het was een wonderlijk behaagzuchtige heupbeweging, waarmee zij zich omdraaide, om de deur te sluiten, toen zij binnengetreden was. Dan knikte zij naar hem en bood haar veters aan.

„Ach mijnheer,” zuchtte zij zangerig diep, toen hij niet reageerde en alleen maar staren bleef, en trad een stap nader en opende nog wijder haar zwarte oogen. Dan greep hij in de la en haalde, als in trance, een kwartje te voorschijn, een heel kwartje, hij, die nooit aan bedelaars gaf. Zij bedankte, plotseling vol geestdrift, voor de edelmoedigheid van „monsieur” en zei, dat dit hem vergolden zou worden.

„Mooi weer,” zei zij toen, en of „monsieur” haar wat melk kon bezorgen; als je zoo dicht bij het vuur zat, warmde je je goed en kon er misschien wat warmte voor een ander overschieten. Hij stond op, ging weg en kwam even later terug met een flesch melk, die hem twaalf cents gekost had. Toen ontwaakte plotseling de nieuwe Van Zanten in hem, degeen, die koning was over zichzelf.